

ОБЛІК РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ: ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Ковальова Т.В., канд. екон. наук, доцент

Власенко М.В., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Облік розрахункових операцій передбачає реєстрацію фінансових операцій, пов'язаних з платежами, надходженнями та переказами між сторонами. Ці операції необхідні для ведення точної та актуальної фінансової звітності в організації. Цей процес зазвичай включає такі дії, як звірка рахунків, перевірка точності транзакцій і забезпечення дотримання відповідних фінансових норм. Належний облік розрахункових операцій допомагає організаціям управляти грошовими потоками, відстежувати платіжні зобов'язання та виявляти будь-які розбіжності, що можуть виникнути під час процесу оплати. Важливо мати надійну систему бухгалтерського обліку для точного відстеження та управління розрахунковими операціями під час війни.

Провідні вітчизняні і зарубіжні науковці в своїх працях досліджують питання організації та ведення обліку і оподаткування розрахунків на підприємствах. Серед них вагомий вклад у цьому напрямку зробили: Й. Бетге, М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Р. Ентоні, В.П. Завгородній, В.С. Лень, М.Ф. Огійчук, М.С. Пушкар, Л.А та інші. На даний час єдиного формулювання терміну «розрахунки» немає ні у спеціальній бухгалтерській, ні в економічній літературі, відрізняються також і підходи вчених до тлумачення цього терміну. У бухгалтерському обліку під розрахунками розуміють регулювання фінансових зобов'язань між суб'єктами господарювання, які полягають у передачі грошових або матеріальних цінностей без одночасного їхнього повернення.

Облік при здійсненні розрахункових операцій – це процес відстеження та документування фінансових транзакцій, що відбуваються під час розрахунків між сторонами. Цей процес включає в себе фіксацію всіх фактів здійснення операцій, контроль за їхньою вірністю та відображення їх у фінансовій звітності компанії. Облік розрахункових операцій допомагає забезпечити точність та надійність фінансової інформації, а також ефективно вести фінансову діяльність підприємства. Основними принципами організації та проведення розрахункових операцій на підприємстві є оперативність, точність, прозорість та безпека. Розрахункові операції пов'язані з проведенням фінансових транзакцій, таких як платежі, надходження, перекази та звірка. Належна організація цих операцій забезпечує точний облік фінансових операцій, ефективне управління коштами та мінімізацію фінансових ризиків. Крім того, прозорість розрахункових операцій забезпечує підзвітність і дотримання фінансового законодавства. Нарешті, для захисту фінансових даних і запобігання шахрайству та несанкціонованому доступу до них мають бути впроваджені заходи безпеки [1].

Основними завданнями обліку розрахункових операцій є:

- дотримання визначеного законодавством порядку здійснення готівкових і безготівкових розрахунків;
- правильне і своєчасне оформлення усіх розрахункових документів;
- контроль за дотриманням форм розрахунків, які передбачені договорами з покупцями і постачальниками;
- забезпечення своєчасності розрахунків з дебіторами і кредиторами для недопущення простроченої заборгованості;
- контроль за наявністю, рухом і збереженням коштів;

- дотримання розрахунково-платіжної дисципліни;
- реєстрація всіх доходів і витрат, пов'язаних з воєнними діями;
- моніторинг та відстеження транзакцій для запобігання шахрайству та нецільовому використанню коштів;
- встановлення внутрішнього контролю для захисту активів та запобігання несанкціонованим операціям [2].

У воєнний час облік розрахункових операцій може бути досить складним через невизначеність і перебої, спричинені військовими конфліктами. У таких ситуаціях для бізнесу важливо вести точний облік своїх розрахункових операцій для забезпечення прозорості та підзвітності. Крім того, можуть знадобитися заходи для захисту активів і забезпечення їхнього збереження під час війни. Для того, щоб зорієнтуватися в складнощах обліку всіх операцій у воєнний час, необхідне ретельне планування та стратегії управління ризиками.

Під час війни вдосконалення методів обліку розрахункових операцій має вирішальне значення для точного ведення обліку та його прозорості. Ось кілька способів покращити облік фінансових операцій під час війни:

1. Використовувати цифрові інструменти бухгалтерського обліку. Впровадження передового бухгалтерського програмного забезпечення може спростити процес і підвищити точність.

2. Забезпечити суворий контроль. Встановлення надійного внутрішнього контролю може запобігти шахрайству та несанкціонованим транзакціям.

3. Проведення регулярних аудитів. Регулярний аудит допомагає забезпечити дотримання стандартів бухгалтерського обліку та виявити розбіжності.

4. Навчання та освіта. Забезпечити навчання персоналу щодо належних процедур бухгалтерського обліку та специфічних викликів, пов'язаних з розрахунковими операціями у воєнний час.

5. Інтеграція технологій. Використовувати такі технології, як блокчейн, для безпечних і прозорих фінансових операцій.

6. Управління ризиками. Розробити стратегії управління ризиками в для їх зменшення пов'язаних з умовами воєнного часу.

7. Співпраця з міжнародними організаціями. Співпрацювати з міжнародними організаціями для забезпечення дотримання міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Упроваджуючи ці стратегії, організації можуть підвищити точність і цілісність розрахункових операцій у воєнний час.

Під час війни облік розрахункових операцій набуває вирішального значення для відстеження та моніторингу ресурсів. Він допомагає забезпечити прозорість, підзвітність та ефективне управління коштами в такі критичні періоди. Впровадження економічно ефективних заходів для максимізації ресурсів та ефективної підтримки військових зусиль є важливим фактором підвищення ефективності розрахункових операцій.

Перелік посилань:

1. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях : навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 256 с.

2. Дем'янишина О. А. Організація і методика обліку розрахункових операцій на підприємстві. *Економічні горизонти*. 2019. № 2 (5). С. 69-75.